

Bijlage III.

**VERSLAG der Excursie, gehouden te Meppel op
28 Juli 1917 en volgende dagen.**

De Zomer-bijeenkomst werd in 1917 gehouden te Meppel op 28 Juli en volgende dagen. Reeds op den avond van dien dag werd door enkele leden een kleine excursie gehouden langs de Drentsche Hoofdvaart, waarvan het jaagpad gevolgd werd tot de Paradijs Schutsluis, waarna de terugweg over den grintweg werd genomen.

Den volgenden dag ondernamen de leden Brand, Henrard, Jansen, Kloos, Lako, Schuyt en Vuyck een excursie door de venen naar Steenwijk, waarbij eerst de hoofdweg gevolgd werd tot Leendert, waarna in noordelijke richting werd gewandeld over de Kolk tot aan Kolderveen, hier werd westwaarts ingeslagen en bij Zwolingerkamp weer in noordelijke richting voortgegaan, om langs den Gasthuisdijk Zuidveen te bereiken, van waar onder een flinke regenbui naar Steenwijk gekeerd werd.

Een kleine rust aan het hotel op den Brink, waar de hotelier enkelen onzer nog herkende van de vergadering in 1892, deed ons de noodige krachten herwinnen om naar het Station te komen, vanwaar de trein ons weer naar Meppel terugvoerde. De tocht, die ondernomen was om de flora van de venige hooilanden te onderzoeken, had in zooverre beter kunnen slagen als alles niet vrijwel afgemaaid was; toch hadden we het genoeg langs den Nieuwen Dijk *Calamagrostis stricta* weder te vinden, die het eerst in een hoop hooi langs den weg toevallig werd

opgemerkt, waarna bleek dat dit gras vrij algemeen langs de sloot en ook in de aangrenzende hooilanden voorkwam. Den 30en Juli ondernamen dezelfde Heeren, behalve de Heer Schuyt, een tocht langs den Zwolschen weg zuidwaarts tot mijlpaal 56, waarna De Stouwe in oostelijke richting gevolgd werd, met herhaalde afbuigingen naar de Reest, voorts over Lankhorst steeds oostelijk tot de kruising met den grintweg naar het station Staphorst. Na een kleine rust werd het heuvelachtige terrein rond het Koolhaar bezichtigd, om daarna den zandweg ten zuiden van IJhorst te bereiken, waar de Heer Jansen afscheid van ons nam; de overigen zetten den tocht oostwaarts voort, nu en dan nog eens de Reest bezoekende, waarna deze rivier bij de boerderij 't Ende werd overgetrokken en men de trambaan bereikte, die wij tot De Stapel volgden, waarna de tram zelf ons over de Wijk weer huiswaarts voerde.

Den volgenden dag doorzochten de resteerende leden het gebied bij Havelte. Nadat eerst de buurtschap Eursinge doorwandeld was, werd de Havelterberg bestegen en langs de Hunnebedden in noord-oostelijke richting op Holtinge aangehouden, waarna de Uffelter esch langs de noordzijde werd bezocht, om bij KM. 30.5 op de Drentsche Hoofdvaart uit te komen, dien wij volgden tot mijlpaal 35, waarna de tram ons weer opnam en naar Meppel terugbracht.

Misschien was dit de tocht, die het minst opleverde; toch mag ik niet verzwijgen dat op de Uffelter esch buitengewoon fraaie voorbeelden werden gevonden van regelmatige bloemkronen bij *Galeopsis*; sommige dier bloemen zou men voor een *Crucifera* kunnen aanzien. Dienzelfden avond waren de meeste deelnemers vertrokken, zoodat ik den volgenden morgen er alleen op uittrok en een kleine excursie maakte langs den Wolddijk tot den Korenmolen, vandaar zuidwaarts over Buitenhuisen, de

halte van den Spoorbaan naar Groningen over en voorts over de boerderij De Hof totdat bij de Runtbrug de Hoogeveensche vaart bereikt werd, waarlangs Meppel weder werd opgezocht. Inmiddels was het weer zeer regenachtig geworden en zou toch aan verdere nasporingen een einde hebben gemaakt, zelfs wanneer er deelnemers waren geweest.

De resultaten der verschillende tochten zijn hieronder verzameld op dezelfde wijze als dit in vorige jaren geschiedde, zoodat ik voor bijzonderheden naar de vorige verslagen verwijs.

Achillea Millefolium z.a., *A. Ptarmica* a.; *Acorus* v.a., *Aegopodium* a.; *Agrostis alba* en *vulgaris* a.; *Aira caespitosa* K6, 47, 42, 44, 57, 13, 66, 44, 67, 31, 33, L6, 16, 11, 13, 14, 42, 17, 31, 28, 21; *A. flexuosa* algemeen in droge bosschen; *Ajuga reptans* K6, 57, 13; *Alchemilla vulgaris* algemeen langs de Reest; *Alisma natans* K6, 47, 42, L6, 17, 31; *A. Plantago* z.a.; *Allium vineale* L6, 16, 14, *Alnus glutinosa* z.a.; *Alopecurus geniculatus* L6, 17, 31, 28, 11, 12, 21; *Ammophila* K6, 47, 14; *Andromeda* L6, 27, 22; *Angelica* z.a.; *Anthoxanthum odoratum* z.a., *A. Puelii* L6, 17, 31, 27, 21, 22, 28, 11, 21; *Anthriscus silv.* z.a.; *Apera* a.; *Arnica* K6, 47, 14, 24, 31, L6, 27, 21; *Arnoseris* a. op zandgronden, *Arrhenatherum* K6, 47, 44, L6, 16, 21, 27, 22; *Artemisia vulgaris* K6, 47, 44, L6, 16, 24; *Athyrium filix femina* a.; *Atriplex latifolia* v.a., *A. patula* K6, 47, 42, 57, 11, L6, 27, 21; *Avena Caryophyllea* L6, 27, 22, *A. praecox* a.; — *Batrachium divaricatum* L6, 16, 21, *B. heterophyllum* K6, 47, 44, *B. trichophyllum* K6, 47, 42; *Bellis* z.a.; *Berula* K6, 47, 42, 65, 42, L6, 16, 22, 28, 11, 21; *Betula verrucosa* a.; *Bidens cernuus* v.a., *B. tripartitus* a.; *Blechnum* L6, 27, 22; *Brassica oleracea* L6, 16, 14; *Bromus mollis* z.a.; *Butomus* K6, 55, 23, 43, 65, 24, 42, 66, 43, L6, 16, 11, 21; — *Calamagrostis Epigeios* K6, 47, 42, 57, 21, *C. lanceolata* a.,

C. stricta K6, 55, 43, L6, 16, 11, 13; *Calla* K6, 65, 42; *Calluna* z.a.; *Cardamine pratense* a.; *Carduus crispus* L6, 16, 13, 14, 28, 12; *Carex acuta* K6, 55, 23, 43, L6, 16, 11, 13, 14, 24, 17, 13, 31, *C. acutiformis* K6, 66, 33, L6, 16, 13, *C. disticha* L6, 16, 11, *C. filiformis* K6, 55, 43, *C. flava* K6, 47, 14, 33, 55, 41, 43, *C. glauca* K6, 47, 31, 33, L6, 27, 22, *C. hirta* L6, 17, 31, *C. leporina* K6, 57, 11, *C. panicea* K6, 47, 14, 33, 55, 41, 43, L6, 16, 42, 27, 21, 22, *C. paniculata* K6, 47, 44, 65, 21, L6, 16, 11, 17, 34, *C. pilulifera* K6, 47, 24, 31, 33, L6, 27, 21, 22, 28, 11, *C. Pseudocyperus* v.a., *C. remota* K6, 67, 32, L6, 17, 13, 31, 34, *C. riparia* K6, 47, 44, 66, 33, L6, 17, 31, *C. rostrata* K6, 55, 43, 65, 42, L6, 16, 11, 14, *C. vesicaria* L6, 16, 21, *C. vulgaris* v.a.; *Centaurea cyanea* K6, 47, 24, 65, 42, 67, 32, L6, 17, 31, 34, 28, 21, *C. jacea* v.a.; *Cerastium arvense* K6, 57, 21, 66, 43, L6, 16, 42, 27, 21, *C. triviale* z.a.; *Chaerophyllum temulum* K6, 47, 42, 44, 57, 11, 13, L6, 16, 14, 28, 21; *Chelidonium* K6, 67, 34; *Chenopodium album* z.a.; *Chrysanthemum inodorum* L6, 16, 14, 42, 17, 31, *C. segetum* K6, 57, 11; *Cicendia* K6, 47, 14; *Cicuta* a.; *Cirsium anglicum* K6, 55, 41, 43; *C. arvense* z.a., *C. lanceolatum* a., *C. palustre* z.a.; *Comarum* a.; *Convallaria* K6, 47, 24, L6, 17, 34; *Convolvulus sepium* z.a.; *Cornus sanguinea* L6, 16, 22; *Corydalis claviculata* v.a.; *Corylus* L6, 17, 31, 34; *Corynephorus* a.; *Crepis virens* L6, 16, 42; *Cuscuta europaea* L6, 16, 14; *Cynosurus* a.; — *Dactylis* z.a.; *Daucus* K6, 57, 21, 66, 43; *Drosera intermedia* v.a., *D. rotundifolia* v.a.; — *Elodea* a.; *Empetrum* K6, 47, 14, 23, 24, 31, L6, 27, 21, 22; *Epilobium angustifolium* a., *E. montanum* K6, 57, 13, *E. palustre* v.a., *E. parviflorum* K6, 57, 11, L6, 28, 21; *Equisetum arvense* a., *E. limosum* z.a., *E. palustre* K6, 66, 43, L6, 16, 14, 21, 17, 34; *Erica* z.a.; *Eriophorum polystachyum* a.; *Erodium pimpinellifolium* K6, 67, 32, L6, 16, 42; *Erysimum Cheiranthoides* K6,

57, 21, 66, 43; *Eupatorium* K6, 47, 42, 55, 41, 43, 57, 21, 65, 42, L6, 17, 31, *Euphorbia Helioscopia* K6, 57, 11, L6, 16, 42; *Euphrasia officinalis* z.a.; — *Festuca elatior* z.a., *F. gigantea* L6, 16, 14, *F. ovina* a., *F. rubra* L6, 16, 42, 17, 31, 34, 27, 22, 28, 11, 12, 21; *Filago minima* K6, 47, 14, 66, 43, L6, 27, 21, 22, 28, 11; — *Galeopsis ochroleuca* K6, 47, 24, *G. Tetrahit* z.a., *G. versicolor* K6, 67, 32, L6, 16, 42, 17, 21, 31, 34; *Galium Aparine* K6, 57, 11, L6, 16, 22, 42, *G. Mollugo* z.a., *G. Saxatile* K6, 47, 14, 24, 31, 57, 11; *G. uliginosum* K6, 55, 43; *Genista anglica* en *G. pilosa* v.a.; *Gentiana Pneumonanthe* K6, 47, 14, 23, 33, L6, 27, 21, 22, 28, 11; *Geranium Robertianum* K6, 47, 42, L6, 17, 13; *Geum urbanum* K6, 47, 42, 57, 11, 13, L6, 16, 12, 14, 17, 13; *Glechoma* z.a.; *Glyceria fluitans* a., *G. spectabilis* z.a.; *Gnaphalium dioicum* K6, 47, 23, 24, 31, L6, 27, 21, *G. silvaticum* K6, 47, 24, L6, 27, 22, *G. uliginosum* a.; — *Hedera* K6, 47, 24, 57, 13, L6, 17, 12, 21, 27, 22; *Heleocharis palustris* K6, 47, 14, L6, 16, 11, 42, 17, 31, 28, 11; *Heracleum* z.a.; *Hieracium boreale* K6, 65, 24, 42, *H. Pilòsella* z.a., *H. tridentatum* v.a., *H. umbellatum* v.a., *H. vulgatum* K6, 47, 31, 33, 57, 11, 13, 66, 31, 33, L6, 17, 43, *Holcus lanatus* z.a., *H. mollis* a.; *Hordeum murinum* L6, 16, 14; *Hottonia* v.a.; *Humulus* a.; *Hydrocharis* z.a.; *Hydrocotyle* a.; — *Ilex* K6, 47, 24, L6, 17, 12, 21, *Illecebrum* K6, 47, 33, 57, 11, 13, L6, 27, 22; *Iris* z.a.; — *Jasione* v.a.; *Juncus bufonius* a., *J. conglomeratus* v.a., *J. effusus* z.a., *J. lamprocarpus* v.a., *J. obtusiflorus* v.a., *J. squarrosus* K6, 47, 14, 24, 31, 33, L6, 27, 21, 22, 28, 11, *J. supinus* K6, 47, 14, 33, L6, 27, 21, *J. silvaticus* K6, 55, 41, 43, 57, 21, L6, 16, 42, 17, 31, 27, 21; *Juniperus* K6, 47, 23, 24, 31, L6, 17, 43; — *Lamium album* a.; *Lampsana* K6, 57, 11, 13, 67, 32, 34, L6, 16, 21, 17, 13, 28, 21; *Lappa minor* K6, 65, 21, 66, 43, L6, 16, 11, 12, 13, 28, 21; *Lathyrus palustris* K6,

65, 21, 24, *L. pratensis* L6, 16, 42; *Leersia* L6, 16, 42; *Lemna minor* z.a., *L. polyrrhiza* K6, 55, 23, 43, 65, 24, 66, 33, L6, 16, 12, 28, 11, *L. trisulca* v.a.; *Leontodon autumnalis* z.a.; *Limnanthemum* v.a.; *Linaria vulgaris* z.a.; *Lolium perenne* z.a.; *Lonicera* a.; *Lotus corniculatus* v.a., *L. uliginosus* a.; *Luzula campestris* K6, 57, 13, 65, 24, L6, 16, 42, 27, 21, 28, 11, *Lychnis diurna* a., *L. Flos cuculi* a., *L. vespertina* K6, 66, 43, L6, 16, 42; *Lycopodium clavatum* K6, 47, 14, L6, 27, 21, *L. inundatum* K6, 47, 14, L6, 27, 21, 28, 11; *Lycopus* a.; *Lysimachia Nummularia* z.a., *L. thyrsoflora* v.a., *L. vulgaris* z.a.; *Lythrum* z.a.; — *Majanthemum* L6, 27, 21; *Malaxis* ; *Matricaria* K6, 47, 42, 44, 66, 44; *Medicago lupulina* K6, 57, 21, *Melampyrum pratense* K6, 47, 23, 24, 57, 13, L6, 17, 12, 27, 22, 28, 11, 12; *Melilotus arvensis* L6, 16, 24; *Mentha aquatica* a.; *M. arvensis* z.a.; *Menyanthes* K6, 55, 23, 41, 43, 65, 21, 42, 66, 33, L6, 16, 11, 13, 42; *Moehringia* K6, 57, 13; *Molinia* z.a., ook de vorm *littoralis*; *Myosotis intermedia* K6, 47, 24, 57, 11, L6, 16, 42, 17, 31, *M. palustris* z.a.; *Myrica* a.; — *Nardus* z.a.; *Nasturtium amphibium* z.a., *N. officinale* K6, 65, 24, *N. palustre* K6, 47, 42, 57, 11, 66, 43, L6, 16, 14, 27, 21, 28, 21; *Nuphar* z.a.; *Nymphaea* a.; — *Oenanthe fistulosa* K6, 55, 43, 65, 21, 24, 42, L6, 16, 11, 24, 17, 31, *Oe. Phellandrium* a.; *Oenothera biennis* L6, 28, 11; *Ornithopus* v.a.; *Osmunda* K6, 65, 21, 24, 42, L6, 17, 34, 28, 12, 21; *Oxalis stricta* K6, 67, 34, L6, 16, 21, 17, 31; — *Panicum Crus Galli* a.; *Papaver dubium* z.a.; *Pastinaca* K6, 47, 44, 66, 43; *Pedicularis palustris* K6, 47, 14, 55, 43, L6, 16, 21, 42, *P. silvestris* K6, 67, 21, 42, 66, 33, L6, 16, 42; *Peplis* K6, 47, 14, L6, 16, 13; *Phalaris* z.a.; *Phleum pratense* z.a.; *Phragmites* z.a.; *Pinus* hier en daar als opslag; *Plantago maior* z.a., *Pl. lanceolata* z.a.; *Poa annua* z.a., *P. pratensis* a., *P. serotina* L6, 16, 21, 42, *P. trivialis* L6, 16, 12, 42; *Poly-*

gonatum multiflorum K6, 57, 13, 65, 42, L6, 17, 12;
Polygonum amphibium z.a., *P. aviculare* z.a., *P. Convolvulus* z.a., *P. Dumetorum* L6, 17, 31, *P. Hydropiper* a.,
P. lapathifolium z.a., *P. minus* L6, 16, 13, 14, 21, 17, 31,
 27, 21, *P. mite* a., *P. nodosum* K6, 47, 42, 44, 57, 21,
 65, 42, L6, 16, 21, 42, *P. Persicaria* z.a., *P. tataricum*
 K6, 65, 42; *Polypodium* K6, 47, 24, 31, 57, 11, 13, L6,
 17, 12, 21, 27, 22; *Polystichum Filix mas* K6, 47, 24,
P. spinulosum z.a., *P. Thelypteris* K6, 55, 23, 43, 65, 21,
 24, 42, 66, 33; *Populus nigra* L6, 17, 34, 43, 28, 11;
Potamogeton alpinus L6, 27, 21, *P. compressus* K6, 65,
 21, 66, 33, 43, L6, 16, 11, 13, 21, 17, 13, 14, *P. crispus*
 K6, 66, 43, L6, 16, 21, *P. lucens* a., *P. natans* a., *P.*
obtusifolius K6, 65, 42, 66, 33, L6, 16, 21, *P. pectinatus*
 K6, 47, 42, 44, 66, 44, 67, 32, 33, *P. perfoliatus* a., *P.*
polygonifolius K6, 47, 14, *P. pusillus* K6, 66, 43; *Potentilla*
anserina z.a., *P. Tormentilla* z.a.; *Prunella* z.a.;
Prunus spinosa K6, 57, 11, L6, 16, 12, 14, 21; *Pteris*
 L6, 17, 12, 28, 21; — *Quercus Robur* aangeplant
 en verwilderd; — *Radiola* K6, 47, 14, L6, 17, 34;
Ranunculus acer z.a., *R. Flammula* z.a., *R. Lingua* a.,
R. repens z.a., *R. sceleratus* K6, 65, 21, 42, L6, 17, 14;
Raphanus Raphanistrum K6, 47, 44, L6, 16, 42, 17, 31,
 34, 28, 11; *Rhamnus Frangula* z.a.; *Rhinanthus maior*
 z.a.; *Rhynchospora alba* K6, 47, 14, 31, L6, 27, 21, 22,
R. fusca K6, 47, 14, 31, L6, 27, 21, 22; *Rosa canina*
 z.a.; *Rubus caesius* K6, 57, 11, 13, 66, 43, L6, 16, 11,
 17, 31, *R. Idaeus* K6, 47, 44, 57, 21, L6, 17, 31, *R.*
gratus a., *R. nemorosus* Hayne L6, 16, 12, *R. plicatus*
 en *R. suberectus* L6, 17, 31; *Rumex acetosa* z.a., *R.*
acetosella z.a., *R. conglomeratus* K6, 47, 42, 44, 66, 44,
 L6, 16, 22, 17, 31, 28, 21, *R. crispus* a., *R. Hydrolapathum*
 z.a., *R. maritimus* K6, 57, 21, L6, 16, 21; *R.*
obtusifolius z.a., *R. sanguineus* L6, 17, 13, 31; — *Sagina*
procumbens a.; *Sagittaria* z.a.; *Salix alba* K6, 66, 43, L6,

16, 12, 17, 31, *S. amygdalina* K6, 66, 43, L6, 16, 13, 17, 34, *S. aurita* z.a., *S. caprea* K6, 47, 44, *S. cinerea* z.a., *S. repens* v.a., *S. undulata* K6, 66, 43, L6, 16, 12, *S. viminalis* L6, 17, 31; *Salix cinerea* × *viminalis* L6, 16, 21; *Sanguisorba officinalis* a.; *Sarothamnus* v.a.; *Scirpus caesius* K6, 47, 14, 33; *S. fluitans* K6, 47, 42, L6, 16, 11, *S. lacustris* v.a., *S. maritimus* L6, 16, 21, *S. silvaticus* L6, 16, 21; *Scleranthus annuus* a.; *Scrophularia nodosa* K6, 57, 13, L6, 16, 12, 14, 17, 12, 31, 34, 28, 21; *Scutellaria galericulata* v.a.; *Sedum purpureum* K6, 47, 24, L6, 16, 12; *Sempervivum* K6, 47, 14; *Senecio aquaticus* z.a., *S. silvaticus* a., *S. viscosum* L6, 17, 21, *S. vulgaris* a.; *Setaria viridis* L6, 16, 42, *Sinapis arvensis* K6, 66, 43; *Sisymbrium officinale* z.a.; *Sium* z.a.; *Solanum Dulcamara* a., *S. nigrum* v.a.; *Solidago* K6, 47, 14, 23, 24, 31, 33; *Sonchus arvensis* L6, 16, 42, *S. oléraceus* K6, 57, 21; *Sorbus* z.a.; *Sparganium minimum* K6, 55, 41, L6, 16, 11, *S. ramosum* z.a., *S. simplex* a. (ook de forma *fluitans*); *Spergula arvensis* a.; *Spergularia rubra* K6, 47, 24; *Spiraea* z.a.; *Stachys palustris* a.; *Stellaria glauca* K6, 47, 42, 57, 11, L6, 16, 42, 17, 31, 28, 11, *S. graminea* a., *S. media* z.a., *S. uliginosa* L6, 28, 11; *Stratiotes* z.a., *Succisa* z.a.; *Symphytum* K6, 65, 24, 42, 66, 43, 44, 67, 33, L6, 16, 12, 14, 22, 17, 31, 27, 21; — *Tanacetum* a.; *Taraxacum* z.a.; *Teesdalia* K6, 47, 24, 31, 57, 21, L6, 27, 21, 22, 28, 11, 12; *Thalictrum flavum* K6, 65, 21; *Thrinicia* K6, 57, 13, 66, 43; *Thymus* K6, 47, 14, 23, 24, 31, 33, L6, 16, 21, 42; *Thysselinum* z.a.; *Torilis Anthriscus* K6, 47, 24, 42, 44, 57, 21, 66, 44, L6, 16, 12; *Trifolium fragiferum* K6, 47, 42, 66, 33, 43, *T. hybridum* K6, 47, 33, L6, 27, 21, 22, 28, 12, *T. minus* z.a., *T. pratensis* z.a., *T. repens* z.a.; *Triodea* a.; *Triticum repens* z.a.; *Typha angustifolia* v.a., *T. latifolia* K6, 55, 41, 65, 24, 66, 33, 67, 32, L6, 16, 11, 14; — *Urtica dioica* z.a., *U. urens* a.; *Utricularia minor* K6, 47, 14; — *Vaccinium*

Myrthillus K6, 47, 24, 31, *V. Oxycoccus* L6, 27, 22;
Valeriana dioica K6, 55, 41, 43, L6, 16, 11, *V. officinalis*
z.a.; *Veronica agrestis* K6, 57, 11, *V. Chamaedrys* a.,
V. officinalis K6, 57, 11, 13, 65, 42, L6, 17, 12, 27, 21,
28, 11, *V. scutellata* K6, 65, 21, L6, 16, 42; *Viburnum*
Opulus K6, 66, 44, 67, 34, L6, 16, 42, 17, 21, 31, 34,
28, 11, *Vicia Cracca* z.a., *V. hirsuta* L6, 16, 42, *V. sepium*
K6, 67, 33; *Viola canina* v.a., *V. palustris* a., *V. silvatica*
K6, 47, 31, L6, 17, 21, *V. tricolor* z.a.

Dr. L. VUYCK.